

LA LLAVOR DE L'HORT

EXPLORANT L'HORT MEDIEVAL DE PEDRALBES

**Guia didàctica per treballar la visita al Monestir de Pedralbes
Educació Infantil 5 i cicle inicial de Primària.**

INTRODUCCIÓ

DESCRIPCIÓ DE L'ACTIVITAT

Una carabassa nascuda a l'hort medieval del monestir de Pedralbes ens acompanyarà en una experiència activa per introduir els infants al món de l'horticultura tradicional. Partirem del cicle de la llavor per explorar l'hort del monestir: coneixerem les seves particularitats, les verdures i herbes que s'hi cultiven i que formaven part de l'alimentació de la comunitat de monges, i entendrem com creixen els cultius i com es treballa l'hort. Veurem com la llum solar, l'aigua, la terra i el treball del camp són elements imprescindibles per mantenir un hort i cuidar-lo. Per viure i conèixer el cicle de la llavor, ens acompanyarem de l'experiència corporal d'una manera interactiva i divertida.

Trobareu les relacions curricular de l'activitat [aquí](#).

ELS GRANS TEMES DE L'ACTIVITAT

1. El Monestir de Pedralbes.
2. L'hort medieval del monestir.
3. La llavor i el seu cicle.

EL MONESTIR DE PEDRALBES

Què heu de saber del Monestir de Pedralbes?

El Monestir de Pedralbes va ser fundat per la reina Elisenda de Montcada l'any 1326, amb el suport del seu espòs, el rei Jaume II. Seguint els corrents espirituals de l'època, el nou monestir va passar a ser habitat des d'un inici per monges clarisses, la branca femenina de l'orde de Sant Francesc, que hi van residir de manera pràcticament ininterrompuda fins a l'any 1983.

L'edifici constitueix un dels millors models del gòtic català, tant per l'església com pel claustre de tres plantes, un dels exemples més espaiosos i harmònics d'aquest estil.

El monestir de Pedralbes, a més del seu valor artístic, permet aprendre sobre la vida en comunitat dins el recinte d'un grup de dones que van decidir dedicar-se a la vida monàstica.

Com expliquem als infants què és un monestir?

Un monestir és una casa molt gran i tranquil·la, com un castell, on hi viuen unes persones que es diuen monges. Aquestes dones no viuen amb les seves famílies, sinó que viuen juntes amb altres monges, com si fossin una gran família d'amigues.

En el monestir, tot és molt silenciós i calmat. No hi ha cotxes ni soroll, només ocells, arbres, flors... Les monges passen el dia fent coses molt boniques: cuiden el jardí o l'hort si en tenen, llegeixen llibres, canten cançons suaus i s'ajuden entre elles o a d'altres persones que ho necessiten.

Les monges sovint es reuneixen en sales grans per pensar, descansar i estar tranquil·les. És com si fos el seu racó de pau. A vegades, els monestirs estan a la muntanya o al mig del bosc, envoltats de natura. Són llocs on tot va molt a poc a poc, com si el temps caminés amb sabatilles!

ACT. 1 EL NOSTRE PETIT MONESTIR

Objectiu: que els infants compreguin què és un monestir a través del joc simbòlic, la calma i la creativitat.

Materials:

- Cartolines grans.
- Ceres, retoladors, gomets.
- Coixins o mantes petites.
- Música suau (instrumental o sons de natura).

Desenvolupament de l'activitat:

1. Petita conversa inicial (10 min):

- Ens asseiem en rotllana i parlem sobre què és un monestir: que són llocs tranquils, on la gent viu en pau, pensa, cuida el jardí o l'hort, ajuda els altres, etc.

2. Creem el nostre monestir (15 min):

- Transformem l'aula en un "petit monestir": posem coixins per terra, apaguem una mica les llums, posem música suau i convidem els infants a moure's lentament i en silenci. Podem practicar el moviment del silenci (veure pàg. 12).
- Poden fer veure que conreen l'hort, llegeixen, o cuiden als altres.

3. Dibuixem el monestir (10 min):

- Cada infant fa un dibuix del que més li ha agradat del "monestir": pot ser el jardí, la calma, l'hort, els amics...

4. Compartim (10 min):

- Compartim els dibuixos. Parlem de com ens hem sentit: tranquils, contents, relaxats...

L'HORT MEDIEVAL DEL MONESTIR

Què heu de saber de l'hort Medieval del Monestir de Pedralbes?

L'Hort Petit del Monestir, tal i com l'anomenen les religioses, és l'espai on les monges extreien algunes de les verdures, hortalisses, llegums o fruites que cuinaven i també les herbes amb les quals preparaven els medicaments per la comunitat des de la fundació del convent l'any 1327, fins a les darreries del S.XX.

El projecte de l'hort intenta recuperar aquest ús original de l'espai, amb l'objectiu de reconstruir un hort de quatre parcel·les tal com podia haver estat durant l'edat mitjana. Per aquest motiu no inclou les espècies que van arribar des d'Amèrica a Europa després del 1492.

A l'hort s'hi fan servir tècniques agrícoles tradicionals, que s'anomenen orgàniques. Aquest tipus d'agricultura és un dels fonaments del que actualment s'anomena agricultura ecològica.

Què aporta als infants l'exploració de l'hort?

- Ajuda a estimular els sentits, la creativitat i la imaginació.
- Acosta als infants a valorar la importància que té l'hort i a aprendre a cuidar-lo, posant en valor la sostenibilitat del cicle de la vida.
- Connecta els infants amb la terra, la natura, el cicle de la vida i l'alimentació, entre d'altres.
- Permet treballar la identificació de fruites, hortalisses i verdures de primera mà, veure d'on venen i reconèixer quins són propis de cada època de l'any.
- Permet treballar valors com la companyonia, la responsabilitat o el compromís.
- Pot contribuir al desenvolupament d'habilitats motrius.
- És un entorn idoni per potenciar el treball en equip.

ACT. 2 LES HORTALISSES DEL MONESTIR

Objectiu: identificar algunes hortalisses i aprendre sobre quina part es menja de cada una d'elles.

Materials:

- Folis per dibuixar i cartolines grans per enganxar.
- Llapis, llapis de colors, ceres, retoladors.
- Cola de barra.
- Fitxa d'activitat.

Desenvolupament de l'activitat:

1.Observem i parlem sobre les hortalisses de la fitxa (15 min):

- Les coneixeu?
- Com són? Quina forma tenen? De quin color són?
- Quina part creieu que ens mengem, el que està sota terra o sobre terra?
- Us agraden? Com les mengem?

2.Ajudem a les monges a recollir les hortalisses (15 min):

- Amb un llapis, fem que els infants enllacin el dibuix de les monges amb cada hortalissa perquè se les puguin menjar. Poden dibuixar noves fruites i verdures i enllaçar-les també.
- Practiquem el moviment del menjar (veure pàg. 12)

3.Dibuixem i agrupem (20 min):

- Cada infant fa un dibuix de l'hortalissa que més li ha agradat o d'una altra que tingui al cap.
- Retallem i enganxem les hortalisses en una cartolina gran per crear el nostre hort a l'aula. Les agruparem segons la part de l'hortalissa que es menja o es fa servir.

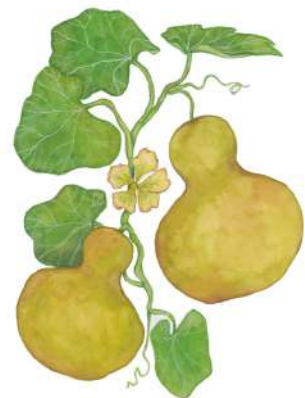
ENCIAM

CEBA

TARONGES

CARBASSA

LA LLAVOR I EL SEU CICLE

Per què el tema de la llavor?

Les llavors són font de vida. El seu procés ens connecta amb el cicle etern de naixement i renaixement, el pensament circular i continu. La llavor simbolitza l'inici de tot i el potencial de créixer.

Les llavors són un exemple de com la vida es pot desenvolupar en condicions diverses, i ens ensenyen sobre la resiliència, l'adaptació i la importància de l'entorn.

Les llavors també són un símbol de connexió entre el passat i el futur, ja que cada llavor porta en ella la informació genètica dels seus avantpassats.

Les llavors són símbols d'energia vital, no només necessiten sol, humitat i nutrients per créixer sino també la cura i l'amor de la "mare".

Quins temes podem tractar amb els infants a partir de la llavor?

- **Cicle de la vida:** Les llavors són un excel·lent punt de partida per explicar el cicle de la vida. Els infants poden aprendre sobre la germinació, el creixement, la floració i la reproducció, comprenent així els processos vitals.
- **Connexió amb la natura:** Treballar amb llavors permet que els infants connectin amb la energia de vida i la natura.
- **Diversitat i inclusió:** Les llavors de diferents plantes representen la diversitat biològica, i això pot conduir a discussions sobre la diversitat en la societat i la importància de respectar les diferències. Tots podem aportar des de la nostra diferència. Un ecosistema divers que, de fet, és més resistent.
- **Educació emocional:** El conte de la llavor ens connecta amb diferents valors com la constància, la paciència i la perseverança. També l'empatia i la responsabilitat.

LA LLAVOR I EL SEU CICLE

Quines llavors podem utilitzar a l'aula?

- **Llavors de gira-sol** 🌻

Grans, planes i de color negre amb ratlles.
Donen flors altes i grogues molt vistoses.

- **Llavors de poma** 🍏

Petites, marrons i brillants.
Surten d'un fruit dolç que agrada a molts.

- **Llavors de carbassa*** 🎃

Grans, blanques i ovalades.
Creixen molt i es poden menjar torrades.

*En la visita al monestir es donen llavors de carbassa vinatera, que és la que es cultiva a l'hort i la que es feia servir a l'època medieval. No trobarem la carbassa típica que prové d'Amèrica.

- **Llavors de maduixa** 🍓

Molt petites, enganxades a la pell del fruit.
Estan a fora del fruit, com si fossin pigues.

- **Llavors de mongeta** 🌱

Mitjanes, de molts colors i formes.
Poden ser rodones, llargues, vermelles o verdes.

- **Llavors de sèsam** 🌱

Minúscules, blanques o negres.
Donen gust als pans i són molt nutritives.

- **Llavors de taronja** 🍊

Grans i dures, dins del fruit.
Tenen una forma punxeguda i són molt resistents.

- **Llavors de alvocat** 🥑

Molt gran, rodona i llisa.
Està al centre del fruit i costa molt de germinar.

- **Llavors de rosella** 🌸

Negres i molt petites.
Són com puntets i es fan servir en pastisseria.

ACT. 3 APRENEM SOBRE LA LLAVOR

Objectiu: introduir el cicle de la vida i el concepte de la diversitat aprenent sobre les llavors.

Materials:

- Diferents tipus de llavors (veure pàgina anterior).
- Fitxa d'activitat.

Desenvolupament de l'activitat:

1. Toquem i parlem sobre les llavors (15 min):

- Ens fixem en el color, el tacte, la forma, experimentem amb elles... totes són diferents però totes són llavors.

"Mireu totes aquestes llavors! Algunes són grans, altres petites. Algunes són rodones, altres planes. Algunes són fosques, altres clares... Però totes són llavors! I totes poden créixer i convertir-se en alguna cosa ben bonica. Com nosaltres: som diferents, però tots som importants i podem fer-nos gran com les llavors!"

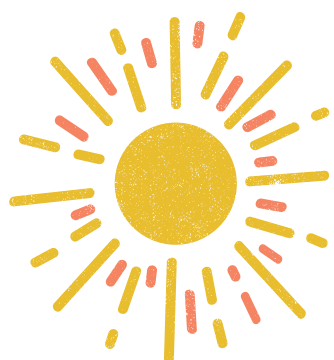
2. Expliquem el conte de la llavor (20 min):

*"La llavor es prepara per una gran aventura: viatja amb el **vent**... un, dos, tres... i va cap a la **terra**. Aquí, s'enterra i espera... un, dos, tres, quatre i cinc. Amb el sol i l'aigua, comença a **despertar**, movent la columna dorsal, comença a fer créixer les arrels... més, més... **surt a la superfície**... i la planta, espera... un, dos, tres, quatre, cinc... i cau la fruita! I ens la mengem... mmm... i torna a sortir la llavor, que viatja amb el vent i va cap a la terra."*

Explicant el conte podem introduir la corporalitat practicant el moviment del conte de la llavor (veure pàg. 12)

3. Què necessita la llavor per créixer? (15 min):

- Identifiquem i comentem les imatges de la fitxa d'activitat.

SOL

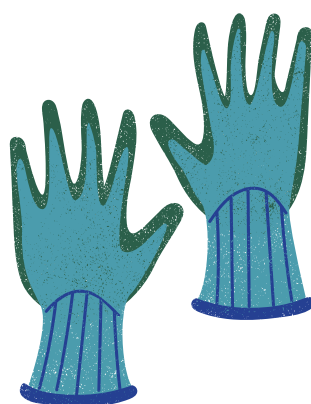
PLUJA

TERRA

REGAR

CURA

**PLANTES
AMIGUES**

LA CORPORALITAT I EL MOVIMENT CREATIU

Què aporta als infants la corporalitat i el moviment creatiu?

- **Aprentatge kinestèsic:** Els infants aprenen millor quan poden moure's i experimentar físicament. El moviment facilita la comprensió dels conceptes d'una manera més tangible i memorable.
- **Desenvolupament motor:** Els infants milloren les seves habilitats motrius, coordinació i equilibri, fonamentals per al seu creixement físic i personal.
- **Creativitat i expressió:** El moviment creatiu els permet expressar les seves emocions i idees de manera lliure, fomentant la imaginació i la originalitat.
- **Connexió emocional:** Les activitats que impliquen la corporalitat ajuden a establir connexions emocionals amb els temes que es tracten a l'activitat, ja que els infants experimenten els conceptes en un nivell més profund.
- **Concentració i motivació:** El moviment pot augmentar l'atenció i la motivació dels nens i nenes, ja que les activitats dinàmiques són més atractives i divertides.
- **Integració de coneixements:** El moviment creatiu permet integrar diferents àrees del currículum, com la ciència, l'art i l'educació física, facilitant un aprenentatge interdisciplinari.

En la visita al monestir posarem en marxa els següents moviments, els podeu integrar en el treball a l'aula i fer que els infants se'ls facin seus.

Video 1: [MOVIMENT DEL SILENCI](#)

Video 2: [MOVIMENT DE MENJAR](#)

Video 3: [EL CONTE DE LA LLAVOR](#)

Video 5: [RECOPILOCACIÓ DE MOVIMENTS](#)

RECURSOS EDUCATIUS

Sobre la llavor:

- Benegas, M. y Caamaño, N. (2020). *Una petita llavor*. Akiara Books.
- Sánchez Ibarzábal, Paloma (2019). *Historia de Nuk*. Narval Editores.

Sobre l'hort:

- Brown, P. (2010). *El jardín curioso*. Taka Tuka.
- Equip Baula (2015). *L'hort: 20 (Petits Mons)*. Edicions Baula.
- Escutia, M. (2009). *L'hort escolar ecològic*. 167, Biblioteca de Guix. Ed. Graó.
- Gaines, J. i Swaney, J. (2022). *Tenim un hort!* Alba Editorial.
- Molist, P. (2022). *L'Hort del meu cor*. Animallibres.
- Muller, G. (2017). *El meu hort*. Tandem Edicions S.L.

Digitals:

- Maleta pedagògica de l'hort a casa:
<https://serveiseducatius.xtec.cat/baixllobregat6/serveiseducatius.xtec.cat/baixllobregat6/maleta-pedagogica-de-lhort-a-casa/>
- Solé, J., Castelltort, A., Capdevila, L. i Abril, M. (2010). *L'hort i el jardí als balcons i terrats escolars. L'Hort escolar-Guia pràctica d'horticultura ecològica*. Àrea de Medi Ambient (Departament d'Educació Ambiental). Ajuntament de Barcelona.

Direcció del projecte: Reial Monestir de Santa Maria de Pedralbes
Conceptualització dels continguts: Mireia Alcón Latorre
Laia Capdevila
Justine Marouzé